

همافزایی و همگرایی رسانه‌ها، خانه مطبوعات را فعال و پویا می‌کند

آرش شایسته نیا؛ دکترای مدیریت رسانه

دستگاه قضایی استان قزوین نگاه ویژه‌ای به رسانه‌های استان قزوین دارد و این ادعا را می‌توان حداقل در چند محور مشاهده کرد. اول تعامل خوب روابط عمومی این دستگاه با رسانه‌ها است. روابط عمومی این دستگاه، رسانه و کارکردهای آن را می‌شناسد و به جایگاه رفیع رسانه‌ها در نزد افکار عمومی به خوبی واقف است و به همین دلیل به خوبی توانسته است ارتباط مناسب و قابل قبولی را با تمامی رسانه‌های استان برقرار نماید. از یک سو اخبار دستگاه قضا در استان را به رسانه‌ها ارائه می‌دهد تا آنها با دیدگاه و سبک و سیاق رسانه‌ای خود اخبار را منتشر نمایند و از سوی دیگر با رصد محتوای رسانه‌ها، تلاش می‌کند تا دیدگاه‌های مردم را که در رسانه و از طریق رسانه‌ها منتشر شده است را به عالی‌ترین مقام دستگاه قضا در استان انتقال دهد تا با همکاری شورای قضایی استان راهکاری ارائه شود تا از بروز مشکلات فراگیرتر در استان جلوگیری نمایند. دومین نگاه دستگاه قضای استان را می‌توان اهتمام ویژه رئیس کل دادگستری استان در تشکیل «هیات منصفه» در استان قزوین بیان کرد تا در صورت بروز تخلفات مطبوعاتی (رسانه‌ای) و ثبت شکایت، اعضای هیات منصفه بتوانند نظر و دیدگاه (مشورتی) خود را به قاضی و مستشاران او ارائه دهند تا حقی از صاحب حق ضایع نگردد. سومین نگاه باید در همین نگاه تیزبین دادستان محترم عمومی و انقلاب استان قزوین بیان کرد؛ آنجا که بیان می‌کند: در راستای پیشگیری از وقوع جرم و احیاء حقوق عامه می‌بایست ترتیبی اتخاذ شود تا ضمن اخذ سابقه کیفری و لحاظ محرومیت اجتماعی ناشی از سابقه کیفری موثر و بررسی دقیق و به موقع سوابق خبرنگاران داوطلب عضویت از سوی اداره ارشاد با اعمال تدابیر لازم بتوانیم شاهد انتخاباتی سالم و در نتیجه رشد و تعالی خانه مطبوعات استان در آینده پیش رو باشیم ([با نگاه خیری وقایع خیری](#)، 16 خردادماه 1402) اگرچه بعضی از فعالان رسانه‌ای بر این باورند که مشکلات قضایی بسیار بزرگی در استان وجود دارد و یا دستگاه قضایی استان، بزرگترین پرونده‌های قضایی را رسیدگی کرده است که نباید اهالی رسانه در برگزاری یک انتخابات

درون‌گروهی صنفی دلمشغولی دیگری را برای دستگاه قضایی استان فراهم نمایند.

خانه مطبوعات و رسانه‌های استان به عنوان موسسه‌ای فرهنگی، صنفی، غیردولتی، غیرتجاری و مستقل از میان دست‌اندرکاران مطبوعات و رسانه‌های استانی دارای مجوز فعالیت از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، نمایندگان نشریات سراسری، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری تشکیل می‌شود تا با همکاری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان وظایف و اهداف مندرج در اساسنامه را پیگیری نماید.

اگرچه بسیاری از فعالان رسانه‌ای و کارشناسان حوزه رسانه بر این باور و اعتقادند که خانه‌های مطبوعات کارآیی لازم را نداشته و آنها را فاقد قدرت اجرایی می‌دانند اما وظایفی که از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای آن تدوین و ابلاغ گردیده است، خلاف این نظریه را بیان می‌کنند تا آنجا که می‌توان گفت اگر خانه‌ها (لااقل خانه مطبوعات استان قزوین) در ارائه خدمات به جامعه هدف خود موفق عمل کرده‌اند، اشکال عمده در خانه، تصمیمات خانه و یا نحوه عملیاتی‌سازی مصوبات آن بوده است که نقد منصفانه و بازنگری بىطرفانه عملکرد خانه (از ابتدا تاکنون) می‌تواند بهترین گواه این ادعا باشد.

رصد مراکز علمی و دانشگاهی قزوین نشان می‌دهد که در این مراکز رشته‌های تحصیلی خبرنگاری، مدیریت فرهنگی و یا روابط عمومی در دو مقطع تحصیلی کاردانی و کارشناسی وجود داشته است اما آمارها نشان می‌دهد که متأسفانه تعداد انگشت‌شماری از خبرنگاران فعال در رسانه‌های استان در این مراکز و در این رشته‌های تحصیلی حضور داشته و دانش عملی خود را با دانش علمی درآمیخته‌اند. بیشک اگر خبرنگاران و یا گزارش‌نویسان رسانه‌های استان در این مراکز مشغول تحصیل می‌شدند، شاید شاهد اخبار و یا گزارش‌های پربارتری از خبرنگاران و گزارشگران در رسانه‌های استان بودیم. این ضعف تا آنجا مشهود است که در بیانیه اختتامیه جشنواره «ابوذر» هیات داوران آشکارا به آن اشاره کرده‌اند. این ماجرا وقتی تلخ‌تر می‌شود که یک فرد در کسوت خبرنگار در تمام حوزه‌های خبری ورود می‌کند اما خروجی حضور و فعالیت او در هیچ کجای رسانه‌ای که در آن فعالیت می‌نماید، یا به نمایش در نمی‌آید و یا اگر خبر یا گزارشی با نام او منتشر می‌شود، آن اخبار و یا گزارش را از روی دست دیگران کپی‌برداری کرده و تنها با جابه‌جایی ناموزون و ناهماهنگ پاراگراف‌ها خبری را برای رسانه خود و به نام خود تولید و منتشر می‌کند.

بسیاری از خبرنگاران استان حوالزحماه‌ای (یا حوالتحریری) فعالیت می‌نمایند و مدیران رسانه‌های استان به دلیل مشکلات فراوان مالی خود و رسانه‌ای که در آن مدیریت می‌نمایند، توان پرداخت حقوق ثابت و پرداخت حق بیمه خبرنگار و یا فعالان رسانه‌ای خود را ندارند و این اولین گام عدم امنیت شغلی برای خبرنگار آن رسانه به شمار می‌آید و شاید همین عدم امنیت شغلی، دلیل محکمی برای او (خبرنگار) جهت عدم تحصیل در رشته‌های مرتبط با حوزه کاری موقت و ناپایدار او یعنی «خبرنگاری» باشد .

شاید یکی دیگر از بزرگ‌ترین مشکل خبرنگاران نه تنها در استان قزوین که حتی در کشور پس از تثبیت شغل، بیمه تامین اجتماعی و خدمات بیمه تکمیلی، «مسکن» آنان باشد. اگرچه دولت‌های مختلف گذشته و حال هرکدام و به شکلی خاص قصد حمایت همه‌جانبه از خبرنگاران را در حوزه مسکن و در قالب و شکل‌های مختلف و منحصر به فرد دولت خود را داشته‌اند؛ اما واقعیت این است که خبرنگاران (و فعالان رسانه‌ای) نتوانسته‌اند از هیچ کدام از این طرح‌های حمایتی در هیچ یک از دوران دولت‌ها استفاده نمایند؛ چرا که از همان ابتدای کار، جهت استفاده از این حمایت‌ها با ده‌ها «بند» و «تبصره» بلند و کوتاه مواجه می‌شوند که تحقق و برآورده کردن خواسته‌های مندرج در این بندها و تبصره‌ها داستان گس و بی‌مزه دیگری را به نمایش در می‌آورد. همین اندازه کافی است که به قصه تعاونی مسکن خبرنگاران استان قزوین اشاره شود که هیچ دستی نتوانست گره کور آن را باز کرده و در نهایت با انحلال شرکت تعاونی و کسر هزینه‌های مرتبط با شرکت، با اعضا شرکت تعاونی تصفیه حساب به عمل آمد و آنانی که سال‌ها منتظر مالک شدن یک چهار دیواری چند متری به عنوان سرپناه بودند، همچنان مستاجر و خانه به دوش هستند .

خبرگان رسانه‌ای و کارشناسان حوزه خبر بر این باورند که عصر «سخت خبر» به سر آمده و خبرنگاران باید قلم خود را به نوشتن با سبک «نرم خبر» هدایت کنند. آنان بر این باورند که اگر خبرنگاران اخبار خود را جامع نوشته تا آنجا که مخاطب خود را بی‌پاسخ و سرگردان در محتوای رسانه خود رها نکنند، بازار رسانه‌های کشور دوباره داغ شده و رسانه‌ها مرجعیت خبری خود را دوباره به دست می‌آورند و مخاطبان نیز برای دست یافتن به اخبار مورد نظر و مورد نیاز خود، به دنبال رسانه‌های خبری فرامرزی نمی‌روند. مخاطبان رسانه‌ها بر این باورند که رسانه‌های خبری خارجی تمام واقعیت را نمی‌گویند اما با پردازش مناسب و حرفه‌ای و مهندسی انتشار؛ مخاطب

را جذب و خواسته‌های خود را القا و به شکل متبحران‌های همراه خود می‌نماید.

در استان قزوین چند دستگاه دولتی مشغول فعالیت است؟ چند دستگاه دولتی در طول یک سال با خبرنگاران رسانه‌ها و بی‌واسطه نشست مشورتی با هدف رصد جامعه هدف خود برگزار می‌نمایند؟ روابط عمومی این دستگاه‌ها در طول یک ماه چند خبر که دارای ارزش‌های خبری باشد؛ تولید و به رسانه‌ها منتقل می‌نمایند؟ چند درصد روابط عمومی‌های استان، رسانه‌های استان را شناخته و با کارکردهای رسانه‌ها آشنایی دارند؟ متأسفانه بسیاری از روابط عمومی‌های دستگاه‌های دولتی استان با رسانه‌های استان در ارتباط مستمر و تعامل «رو در رو» نبوده و حتی بعضی از آنان، در هر فصل نیز به تعداد انگشتان یک دست خبر تولید و به همه رسانه‌ها ارسال نمی‌نمایند (تحلیل محتوای رسانه‌های استان قزوین گواه این ادعا است).

با این توصیف «خانه مطبوعات استان قزوین» باید به دور از بازی‌های سیاسی و تنها با تدوین یک راهبرد رسانه‌ای جامع به دنبال «هم‌افزایی» و «همگرایی» مدیران رسانه‌ها باشد تا در سایه این اتحاد و همدلی بتواند بسیاری از مشکلات صنفی این جامعه بزرگ (رسانه‌ای) را رصد کرده و با کسب آرا، نظرها و پیشنهادهای علمی و عملی از تمامی اعضا خانه (و نه فقط هسته مرکزی و هیات مدیره)، راهکارهای متقن و قابل اجرایی را تا رفع تمام مشکلات جامعه هدف و تامین خواسته‌های اعضا ارائه و تا رسیدن به آنها پیگیری نماید.

اگر مدیران رسانه‌ها و فعالان این حوزه به این باور برسند که پشتوانه محکمی مانند دستگاه قضا در استان از آنان و فعالیت‌های قانونی‌شان حمایت می‌کند و در صورت بروز هر نوع مشکل در حوزه کاری‌شان دستگاه قضایی استان یار و یاور اهالی رسانه است، این «هم‌افزایی» و «همگرایی» صاحبان و فعالان رسانه می‌تواند آینده خوب و روشنی را برای خانه و اعضای آن رقم زند.